

LỊCH SỬ THẾ GIỚI NGUYÊN THỦY, CỔ ĐẠI

CHỦ ĐỀ 4: AN ĐỘ THỜI PHONG KIẾN

Mục tiêu

❖ Kiến thức

- + Chỉ ra được An Độ là một nước có nền văn minh lâu đời, phát triển cao, cùng với Trung Quốc có ảnh hưởng sâu rộng ở châu Á và trên thế giới.
- + Lí giải được thời kì vương triều Gupta – ta và Hậu Gupta – ta là thời kì định hình của văn hóa truyền thống Ấn Độ.
- + Xác định được vị trí của Vương triều Hồi giáo Đê – li và Vương triều Mô – gôn trong lịch sử Ấn Độ
- + So sánh chính sách cai trị của Vương triều Hồi giáo Đê – li và Mô – gôn từ đó rút ra nhận xét những nét giống nhau và khác nhau của 2 vương triều.
- + Trình bày được sự phát triển của lịch sử và văn hóa truyền thống của Ấn Độ.
- + Chứng minh được sự giao lưu, tiếp xúc giữa văn hóa giữa Ấn Độ và các nước trong khu vực thời trung đại.

❖ Kỹ năng

- + Trên cơ sở các sự kiện lịch sử, biết phân tích, tổng hợp và rút ra kết luận.
- + Lập niên biểu các sự kiện lịch sử Ấn Độ thời phong kiến.
- + So sánh được chính sách cai trị của các vương triều.
- + Đánh giá được vị trí của các vương triều trong lịch sử Ấn Độ cũng như đóng góp của nền văn hóa Ấn Độ đối với nhân loại.

+Nhiều ông vua thi hành chính sách mềm mỏng để giữ yên đất nước, song không thể làm tan đi nổi bất bình của nhân dân.

5. Vương triều hồi giáo Mô – gôn (1526 – 1707)

- Quá trình ra đời: 1398, thủ lĩnh – Vua Ti – mua Leng theo dòng dõi Mông Cổ tấn công vào Ấn Độ, đến năm 1526 lập ra Vương triều Mô – gôn.

- Chính sách thống trị:

+ Các ông vua đều ra sức củng cố theo hướng Ấn Độ hóa xây dựng đất nước.

+ Vua A – cơ – ba tiến hành cải cách → đất nước phát triển.

+ Đầu thế kỉ XVII, do chính sách thống trị hà khắc của giai cấp thống trị, Ấn Độ lâm vào khủng hoảng.

Vua A-cơ-ba (1556 - 1605)

B. SỰ PHÁT TRIỂN CỦA VĂN HÓA

1. Thời kì các quốc gia đầu tiên (1500 TCN – thế kỉ IV SCN)

- Đạo Phật ra đời (khoảng thế kỉ VI TCN) và được truyền bá rộng rãi.

2. Thời kì định hình và phát triển của văn hóa truyền thống (thế kỉ IV SCN - thế kỉ VII)

- Tôn giáo:

+ Đạo Phật phát triển, truyền bá khắp Ấn Độ và truyền ra nhiều nơi.

+ Đạo Ấn Độ (đạo Hindu) ra đời và phát triển, thờ 3 vị thần chính: thần Brahma, thần Visnu và thần Siva.

- Chữ viết: từ ngữ viết cổ Brahmi đã nâng lên, sáng tạo, hoàn chỉnh hệ chữ Phạn.

- Văn học cổ điển Ấn Độ mang đậm tinh thần và triết lí Hin – đú giáo.

- Văn hóa Ấn Độ được truyền bá rộng rãi ra bên ngoài (nhất là ở Đông Nam Á).

Phật Thích Ca Mâu Ni

3. Thế kỉ VII – Thế kỉ XII

- Văn hóa Ấn Độ phát triển sâu rộng trên toàn lãnh thổ và có ảnh hưởng ra bên ngoài.

Tháp Chăm ở Việt Nam
(ảnh hưởng từ văn hóa Ấn Độ)

4. Vương triều hồi giáo Đê – li (1206 – 1526)

- Văn hóa Hồi giáo du nhập vào Ấn Độ.
- Xây dựng một số công trình mang dấu ấn kiến trúc Hồi giáo → bước đầu có sự giao lưu văn hóa Đông – Tây
- Đạo Hồi được truyền bá đến một số nước Đông Nam Á (nhờ thương nhân Ấn Độ)

5. Vương triều hồi giáo Mô – gôn (1526 – 1707)

- Văn hóa tiếp tục có những bước phát triển mới, đạt nhiều thành tựu.

II. HỆ THỐNG CÂU HỎI ÔN LUYỆN

➤ CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

Câu 1: Hai con sông gắn liền với sự hình thành và phát triển của quốc gia cổ đại Ấn Độ là

- A. Sông Nin và sông Hằng. B. Sông Ti-gơ và Ô – phơ – rát.
C. Sông Ấn và sông Hằng. D. Sông Hoàng Hà và Trường Giang.

Câu 2: Quốc gia đầu tiên của Ấn Độ có tên là gì?

- A. Ma – ga – đa. B. Gúp – ta. C. Mô – gôn. D. Đê – li.

Câu 3: Đến thế kỉ III TCN, Vương quốc Ma – ga – đa trở nên hùng mạnh dưới thời vua nào?

- A. Mi – hi – ra – cu – la. B. A – cơ – ba.
C. Sa – mu – đra – gúp – ta. D. A – sô – ca.

Câu 4: Tôn giáo nào giữ vai trò quan trọng trong quá trình thống nhất Vương quốc Ma – ga – đa?

- A. Phật giáo. B. Ấn độ giáo. C. Hồi giáo. D. Thiên Chúa giáo.

Câu 5: Nơi khởi phát và sinh trưởng nền văn hóa truyền thống của văn minh Ấn Độ là

- A. miền Nam Ấn Độ B. cao nguyên Đê – can C. lưu vực sông Hằng D. Tây Bắc Ấn Độ

Câu 6: Tôn giáo nào sau đây không phải là sản phẩm của nền văn hóa Ấn Độ?

- A. Thiên Chúa giáo B. Phật giáo C. Hin – đu giáo D. đạo Bà – la – môn

Câu 7: Đạo Phật ra đời vào thời gian nào ở Ấn Độ?

- A. Thế kỉ IV TCN B. Thế kỉ V TCN C. Thế kỉ VI TCN D. Thế kỉ III TCN

Câu 8: Sau thời kì phân tán loạn lạc (thế kỉ III TCN đến đầu thế kỉ IV), Ấn Độ được thống nhất lại dưới vương triều nào?

- A. Vương triều Hác – sa
C. Vương triều Hồi giáo Đê – li
- B. Vương triều Gúp – ta
D. Vương triều Mô - gôn
- Câu 9:** Trình độ phát triển cao của nghề luyện kim dưới thời Vương triều Gúp – ta được thể hiện ở việc
- A. đúc được cột sắt, đúc được tượng Phật bằng sắt cao 2m
B. nghề khai mỏ phát triển: khai thác sắt, đồng, vàng
C. đúc một cột sắt cao 7,25 m, nặng 6500 kg
D. đúc được cột sắt không gỉ, đúc tượng Phật bằng đồng cao 2 m
- Câu 10:** Miền Bắc Ấn Độ được thống nhất lại, bước vào một thời kì mới, phát triển cao và đặc sắc của lịch sử Ấn Độ dưới thời kì vương triều nào?
- A. Vương triều Hồi giáo Đê – li
C. Vương triều Hác – sa
- B. Vương triều Mau – ry - a
D. Vương triều Gúp – ta
- Câu 11:** Vương triều Gúp – ta có bao nhiêu đời vua? Trải qua bao nhiêu năm?
- A. 8 đời vua – 140 năm
C. 7 đời vua – 120 năm
- B. 10 đời vua – 150 năm
D. 9 đời vua – 150 năm
- Câu 12:** Chữ Phạn (Sanskrit) được dùng phổ biến bắt đầu từ triều đại nào?
- A. Vương triều Ma – ga - đa
C. Vương triều Hác - sa
- B. Từ thời vua A – xô – ca trở đi
D. Vương triều Gúp - ta
- Câu 13:** Thành phố nào là quê hương của Phật tổ Thích Ca Mâu Ni?
- A. Ma - đrat
B. Bom – bay
C. Agra
D. Ka – pi – la – va – xtu
- Câu 14:** Đạo Hin – đu được bắt nguồn từ
- A. Những tín ngưỡng cổ xưa của người Ấn Độ
C. giáo lý của đạo Phật
- B. Nho giáo
D. tư tưởng triết học cổ đại Trung Hoa
- Câu 15:** Trong Hin – đu giáo, thần In – đra còn được gọi là
- A. Thầy Hủy diệt
B. Thần Sáng tạo
C. Thần Sấm sét
D. Thần Bảo hộ
- Câu 16:** Hai tôn giáo lớn có nguồn gốc từ Ấn Độ là
- A. Đạo Bà – la – môn và đạo Hồi
C. Đạo Phật và đạo Bà – la – môn
- B. Đạo Bà – la – môn và đạo Thiên Chúa
D. Đạo Phật và đạo Thiên Chúa
- Câu 17:** Người sáng lập ra đạo Phật là
- A. Sít – đắc – ta Gautama.
C. Bim – bi – sa – ra
- B. Gúp – ta
D. A – xô – ca
- Câu 18:** Trong lịch sử Trung đại Ấn Độ, vương triều nào được xem là giai đoạn thống nhất và thịnh vượng nhất?
- A. Vương triều Gúp – ta
C. Vương triều Hồi giáo Đê - li
- B. Vương triều Hác - sa
D. Vương triều Mô - gôn
- Câu 19:** Loại hình kiến trúc nào tiêu biểu cho tín ngưỡng sùng Phật giáo của Ấn Độ?
- A. Cột đá
B. Lăng mộ
C. Chùa hang
D. Tháp mộ
- Câu 20:** Vương triều Mô – gôn được thành lập bởi
- A. người gốc Thổ theo Hồi giáo
C. Người Hồi giáo gốc Trung Á
- B. người Hồi giáo gốc Mông Cổ
D. người Hồi giáo gốc Lương Hà
- Câu 21:** Nội dung nào dưới đây là nội dung nằm trong chính sách của A – cơ – ba?

A. người gốc Thổ theo Hồi giáo

B. người Hồi giáo gốc Mông Cổ

C. người Hồi giáo gốc Trung Á

D. người Hồi giáo gốc Lương Hà

Câu 22: Công trình kiến trúc Hồi giáo nào được xây dựng dưới thời Mô – gôn và được mệnh danh là “giấc mơ tiên hiện trên đá trắng”?

A. Lăng mộ Tajmahal

B. Chùa hang Ajanta

C. Đền thờ Linga ngọc bích

D. Tháp Cutup Mina

Câu 23: Đế quốc nào xâm lược Ấn Độ cuối thời Mô – gôn?

A. Tây Ban Nha

B. Hà Lan

C. Anh

D. Bồ Đào Nha

Câu 24: Chữ viết cổ nhất của Ấn Độ là

A. Brahmi

B. chữ Phạn

C. chữ tượng ý

D. chữ hình nêm

Câu 25: Văn hóa Ấn Độ đã được truyền bá và có ảnh hưởng mạnh mẽ, sâu rộng nhất ở đâu?

A. Trung Quốc.

B. Ả - rập.

C. các nước Đông Nam Á.

D. Mông Cổ.

Câu 26: Để phát triển ảnh hưởng của đạo Hồi, Vương triều Hồi giáo Đê – li đã

A. Thực hiện bình đẳng tôn giáo

B. Giành tước quan cho những người theo đạo Hồi

C. Áp đặt Hồi giáo cho tất cả cư dân Ấn Độ

D. Giành ưu tiên về ruộng đất, tước quan cho những người theo đạo Hồi và áp đặt Hồi giáo vào những cư dân theo Phật giáo và Hin – du giáo

Câu 27: Lăng Tajmahal được xây dựng dưới thời vua

A. Ba – bua

B. A – cơ - ba

C. Sa Gia - han

D. Gia – han – ghi - a

Câu 28: Vua A – cơ – ba được nhân dân Ấn Độ tôn sùng là “Đấng chí tôn” và được đánh giá là một trong những vị hoàng đế vĩ đại của Ấn Độ vì

A. ông đã tiến hành nhiều cuộc xâm lược mở rộng lãnh thổ

B. ông tạo điều kiện cho Hồi giáo phát triển

C. ông khuyến khích các hoạt động sáng tạo văn hóa, nghệ thuật

D. ông đã thi hành nhiều chính sách tích cực đưa xã hội Ấn Độ phát triển thịnh vượng

Câu 29: Phật giáo được tôn làm quốc giáo dưới thời cai trị của vị vua nào?

A. A – xô - ca

B. Ba – bua

C. Humayun

D. A – cơ – ba

Câu 30: Điểm khác của Vương triều Mô – gôn so với Vương triều Hồi giáo Đê – li là

A. Vương triều ngoại tộc

B. theo Hồi giáo

C. bị Ấn Độ hóa

D. xuất hiện vị vua kiệt xuất nhất trong lịch sử Ấn Độ

➤ CÂU HỎI TỰ LUẬN

Câu 1: Tại sao nói thời Gúp – ta là thời kì định hình và phát triển của văn hóa truyền thống Ấn Độ?

Câu 2: Những yếu tố văn hóa truyền thống nào của Ấn Độ có ảnh hưởng ra bên ngoài và ảnh hưởng đến những nơi nào?

Câu 3: Vương triều Hồi giáo Đê – li đã thực hiện những chính sách gì trong quá trình thống trị Ấn Độ? Phân tích hậu quả của những chính sách đó.

Câu 4: Hãy nối những sự kiện chính của Vương triều Mô – gôn ở cột A với năm tương ứng ở cột B:

A	B
1. Ti – mua – leng tấn công Ấn Độ	a. 1526
2. Vương triều Mô – gôn hình thành	b. 1398
3. Vương triều Mô – gôn suy yếu và bị Bồ Đào Nha xâm lược	c. 1707
	d. 1556

Câu 5: Nối các năm ở cột A với các giai đoạn ở cột B của lịch sử Ấn Độ:

A	B
1. 500 năm TCN	a. Vương triều Hắc – xa
2. 319 – 467	b. Ma – ga – đa hình thành
3. 606 – 647	c. Vương triều Hồi giáo Đê – li
4. 1206 – 1526	d. Vương triều Gúp – ta
5. 1526 – 1707	e. Vương triều Pa – la – va
	g. Vương triều Môn – gôn
	h. Vương triều Pa – la

HƯỚNG DẪN GIẢI

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

1 – C	2 – A	3 – D	4 – A	5 – C	6 – A	7 – C	8 – B	9 – D	10 – D
11 – D	12 – D	13 – D	14 – A	15 – C	16 – C	17 – A	18 – A	19 – C	20 – B
21 – D	22 – A	23 – D	24 – A	25 – C	26 – D	27 – C	28 – D	29 – A	30 – D

CÂU HỎI TỰ LUẬN

Câu 1: Tại sao nói thời Gúp – ta là thời kì định hình và phát triển của văn hóa truyền thống Ấn Độ?

- Thời kì Gúp – ta, đạo Phật tiếp tục đã được truyền bá mạnh mẽ.
 - Cùng với sự truyền bá đạo Phật, rất nhiều chùa hang (đục đẽo hang đá thành chùa) đã ra đời. Cùng với chùa là những pho tượng Phật được điêu khắc bằng đá hoặc trên đá.
 - Ấn Độ giáo (Hin – đu giáo) cũng ra đời và phát triển và tôn giáo thu hút phần lớn tín đồ ở Ấn Độ. Để thờ các vị thần của Hin – đu giáo, người ta cũng xây dựng rất nhiều ngôi đền bằng đá đồ sộ hoặc đúc những pho tượng bằng đồng với phong cách nghệ thuật độc đáo.
 - Chữ Phạn được dùng phổ biến dưới thời Gúp – ta
- Thời Gúp – ta đã có những công trình kiến trúc, điêu khắc, những tác phẩm văn học tuyệt vời, làm nền cho văn hóa Ấn Độ, có giá trị vĩnh cửu, xuyên suốt thời gian lịch sử của loài người.

Câu 2: Những yếu tố văn hóa truyền thống nào của Ấn Độ có ảnh hưởng ra bên ngoài và ảnh hưởng đến những nơi nào?

- Ngay từ thời A – xô – ka, nhà vua đã phái 9 sứ đoàn Phật giáo ra bên ngoài để truyền bá, trong đó có sứ đoàn đến Hi Lạp và Đông Nam Á.

- Từ các thế kỉ tiếp giáp Công nguyên, văn hóa Ấn Độ đã theo chân các thương nhân đến Đông Nam Á, tạo nên những ảnh hưởng lâu dài và sâu rộng đối với phần lớn Đông Nam Á. Đạo Hin – đu, Phật giáo, nghệ thuật, chữ viết, triết học, thần thoại, ... đều được các cư dân bản địa Đông Nam Á tiếp nhận một cách sáng tạo để tạo nên những thành tựu văn hóa, văn minh đặc sắc của các dân tộc Đông Nam Á.

Câu 3: Vương triều Hồi giáo Đê – li đã thực hiện những chính sách gì trong quá trình thống trị Ấn Độ? Phân tích hậu quả của những chính sách đó.

- Năm 1206, người Hồi giáo chiếm Ấn Độ, lập ra Vương triều Hồi giáo Đê – li. Vương triều Đê – li đã thực hiện chính sách cai trị hà khắc nhằm bảo vệ quyền lợi của tầng lớp thống trị người Hồi và chống lại người Ấn cũng như Ấn Độ giáo.

+ Truyền bá, áp đặt Hồi giáo, giành quyền ưu tiên về ruộng đất và địa vị trong bộ máy quan lại cho quý tộc Hồi

+ Về tôn giáo: thi hành chính sách mềm mỏng, song xuất hiện sự phân biệt tôn giáo.

+ Về văn hóa: văn hóa Hồi giáo được du nhập vào Ấn Độ.

- Về kiến trúc: xây dựng một số công trình mang dấu ấn kiến trúc Hồi giáo, xây dựng kinh đô Đê – li trở thành một thành phố lớn nhất thế giới.

- Hậu quả của chính sách đó: tạo ra sự mâu thuẫn dân tộc và tôn giáo sâu sắc, tạo ra hố sâu ngăn cách xã hội Ấn Độ.

Câu 4: Nối các nội dung ở cột A cho phù hợp nội dung ở cột B

1 – b, 2 – a, 3 – c

Câu 5: Nối các nội dung ở cột A cho phù hợp nội dung ở cột B

1 – b, 2 – d, 3 – a, 4 – c, 5 – g